

ರೇಡಿಯೊ ಕಾಲರ್

ರೇಡಿಯೊ ಕಾಲರ್‌ಗಳು ಹುಲಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿ. ಹಿಂದೆ ಜಿಪಿಎಸ್ ಆಧಾರಿತ ವಿಎಚ್‌ಎಫ್ ರೇಡಿಯೊ ಕಾಲರ್‌ಗಳಿದ್ದವು. ಈಗ ಸ್ಯಾಟಲೈಟ್ ಆಧಾರಿತ ರೇಡಿಯೊ ಕಾಲರ್‌ಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಬ್ಯಾಟರಿ ಮತ್ತು ಸೆನ್ಸರ್‌ಗಳಿರುವ ಈ ಕಾಲರ್ 1,200 ಗ್ರಾಂ ತೂಕವಿದೆ. ಹುಲಿಗಳಿಗೆ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಈ ಬೆಲ್ಟ್ ಭಾರವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಬಳಿಕ ತಾನಾಗಿಯೇ ಅದು ಅಭ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಸೆನ್ಸಿಂಗ್‌ಗೆ ದೇಹದ ಶೇ.4 ರಷ್ಟು ಭಾರವನ್ನು ಹೊರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದೆ. ಹಕ್ಕಿಗಳು ತಮ್ಮ ದೇಹ ತೂಕದ ದುಪ್ಪಟ್ಟು ಭಾರ ಹೊರಬಹುದು. ಒಂದು ಹುಲಿಯು ಸುಮಾರು 200-300 ಕೆ.ಜಿ. ಭಾರವಿರುತ್ತದೆ ಎಂದುಕೊಂಡರೆ ರೇಡಿಯೊ ಕಾಲರ್ ಹುಲಿಗೆ ದಾರದಂತೆ ಭಾಸವಾಗಬಹುದು. ಈ ಕಾಲರ್ ಹುಲಿಯ ದೇಹ ತೂಕದ ಶೇ 0.5ರಷ್ಟು ಭಾರ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ವೈ. ವಿ. ಝಾಲಾ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಜರ್ಮನಿ ನಿರ್ಮಿತ ಒಂದು ರೇಡಿಯೊ ಕಾಲರ್‌ನ ಬೆಲೆ ಸುಮಾರು ₹ 3.5 ಲಕ್ಷ ಇದೆ. ಅದರ ಬ್ಯಾಟರಿ ಒಂದು ವರ್ಷ ಬಾಳಿಕೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ರೇಡಿಯೊ ಕಾಲರ್ ಧರಿಸಿದ ಹುಲಿಗಳಿಗೆ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹುಲಿ ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅದು ಬಿಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬೆಳೆದಿದ್ದು, ದೊಡ್ಡದಾಗುವ ಕಾಲರ್ ಅನ್ನು ಹುಲಿಗೆ ತೊಡಿಸುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಸಾರಿಸ್ಕದಲ್ಲಿ 5 ಹುಲಿಗಳಿಗೆ ರೇಡಿಯೊ ಕಾಲರ್ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಸ್ಯಾಟಲೈಟ್ ಫೋನ್ ಮೂಲಕ ರೇಡಿಯೊ ಕಾಲರ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸುವ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೂರು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಹುಲಿಯು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರೂ ರೇಡಿಯೊ ಕಾಲರ್‌ನ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹುಲಿಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಕಾದಾಡಿದರೂ, ಕಾಡುಕೋಣದ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಡೆದಾಟ ನಡೆದಾಗಲೂ ಈ ಕಾಲರ್‌ಗೆ ಯಾವುದೇ ಹಾನಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ 30 ಹುಲಿಗಳಿಗೆ ರೇಡಿಯೊ ಕಾಲರ್ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ.

ರೇಡಿಯೊ ಕಾಲರ್ ಧರಿಸುವುದರಿಂದ ಹುಲಿಗೆ ಕಿರಿಕಿರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಹುಲಿಯು ಖಾಸಗಿತನದ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಾದ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಹುಲಿ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಎಷ್ಟೆಲ್ಲ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ರೇಡಿಯೊ ಕಾಲರ್ ಇರುವುದು ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಗೆ. ಈ ಕಾಲರ್‌ಗಳಿಂದ ಹುಲಿಗಣತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚೇನೂ ಲಾಭವಾಗದು ಎಂದು ಝಾಲಾ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅವುಗಳನ್ನು ತಿವಿದು ಎಚ್ಚರಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮನುಷ್ಯರೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಮ್ಮೆ ರೊಚ್ಚಿಗೆದ್ದು, ಸಂಭಾಳಿಸಲು ಕಷ್ಟವಾಗುವ ಹುಲಿಯನ್ನು ಮತ್ತೇನು ಮಾಡುವುದು? ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅವನಿಯ ಹತ್ತೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವ ಸೂಚನೆ ಇಣುಕುತ್ತದೆ.

‘ಹುಲಿಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಆಶಯದಿಂದಲೇ ಹುಲಿ ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅದರೊಳಗೆ ಕೋರ್ ಏರಿಯಾವೇ ಸುಮಾರು 800 ಚದರ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ವಿಸ್ತಾರ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಕಾಯಿದೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ಕೋರ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಶೇ. 20ರಷ್ಟು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿ

ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಇದ್ದವು ನ್ಯಾಯ ಹೇಳಿ? ಹುಲಿಗಳಿಗೆ ಖಾಸಗಿತನವನ್ನೇ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡದ ನಾವು, ಕೊನೆಗೆ ಇನ್ನಿಲ್ಲದ ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿ ಕೊಲ್ಲಿಸುವುದು ಎಷ್ಟು ಸರಿ?’ ಎಂದೂ ಕಲೆರ್ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹುಲಿಗಳಿಗೆ ಖಾಸಗಿತನವೇ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ವಿನರ್ಧವಿದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಇಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಹುಲಿಗಳಿಗೆ ಕಿಂಚಿತ್

ಖಾಸಗಿತನವನ್ನೇ ಕೊಡದ ಕುಖ್ಯಾತಿ ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಸಾರಿಸ್ಕ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಧಾಮಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಅದೇ ವೇಳೆಗೆ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ತರಲು ಪ್ರೇರಣೆಯಾದ ಅರಣ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಯೂ ಇದೇ ಸಾರಿಸ್ಕ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಬೇಕು.

ವನಿದು ಸಾರಿಸ್ಕ ಉದ್ಯಾನದ ಕತೆ?

‘ಏಷ್ಯಾದ ಅತ್ಯಂತ ಪುರಾತನ ಬೆಟ್ಟಗಳು’ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ ಪಡೆದ ಅರಾವಳಿ ಬೆಟ್ಟಗಳು ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ತುಸು ತಂಪಾಗಿಟ್ಟಿವೆ. ಥಾರ್ ಮರುಭೂಮಿಯ ಬಿಸಿಲುಗಾಳಿಯನ್ನು ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಅರಾವಳಿ ಬೆಟ್ಟಗಳ ತಪ್ಪಲಿನ